<u>(इंग्रजीत टंकलिखित न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद)</u>

[१९९६] २ एस. सी. आर ७५९

डॉ. घनश्याम जयस्वाल

- विरुद्ध -

कमल सिंग

फेब्रुवारी १६, १९९६.

[न्यायमूर्ति के. रामास्वामी आणि न्यायमूर्ति जी. बी. पटनायक]

दिवाणी प्रक्रिया संहिता, १९०८ :

कलम ११, ४७ - बेदखलीचा दावा - तडजोड झाली - तडजोड आणि पुरावे नोंदविल्यावर बेदखलीचा हुकूमनामा - ताबा दिला गेला नाही - ताब्यात घेण्याची अंमलबजावणी करण्यासाठी याचिका - हा हुकूमनामा अस्पष्ट आणि अंमलात आणण्यास असमर्थ होता या आधारावर आक्षेप घेतला - असे मत व्यक्त करण्यात आले की : हुकूमनाम्याची अंमलबजावणी करण्याबाबतचा युक्तिवाद उपस्थित करण्यासाठी अर्थापन्न प्राङ:न्यायाने पक्षकाराला प्रतिबंधित केले- पोलिसांच्या मदतीने हुकूमनाम्याची अंमलबजावणी करण्याचे स्वातंत्र्य आहे.

दिवाणी अपील अधिकारिता : दिवाणी अपील क्रमांक ३७९५ / १९९६

सी. आर. क्रमांक १२५२ / १९९४ मध्य प्रदेश उच्च न्यायालयाच्या दिनांक २१.०६.९५ च्या निकाल आणि आदेशावरून.

अपीलकर्त्यासाठी ए. के. चितळे आणि नीरज शर्मा.

न्यायालयाने पुढील आदेश दिलाः

अनुमती मंजूर करण्यात आली .

जरी दस्तीने उत्तरवादीला बजावणी केली असली तरी तो स्वतः किंवा अधिवक्त्यांद्वारे हजर होत नाही आहे. वस्तुस्थिती स्पष्ट आहे. दिनांक ५ एप्रिल १९८४ रोजी दाखल केलेल्या बेदखलीच्या दाव्यात उत्तरवादीने तडजोड केली होती, ज्याच्या आधारावर, तडजोड आणि पुरावे नोंदविल्यावर बेदखल करण्याचा हुकूमनामा देण्यात आला होता. तडजोडीच्या हुकूमनाम्यानुसार उत्तरवादीने पट्ट्याने दिलेल्या मालमत्तेचा ताबा दिला नाही. त्यामुळे, अपीलकर्त्याला मालमत्तेच्या ताब्यासाठी अंमलबजावणी करण्यास भाग पाडले गेले.

खटल्याच्या पहिल्या फेरीत, उत्तरवादीने सी. पी. सी. च्या कलम ४७ अंतर्गत तडजोडीच्या हुकूमनाम्याच्या वैधतेस आव्हान दिले होते, जे अंमलबजावणी करणाऱ्या न्यायालयाने फेटाळले होते. उच्च न्यायालयाने दिनांक १९ ऑगस्ट १९९४ रोजीच्या आदेशाद्वारे डब्ल्यू. पी. क्रमांक २८४९/१९९४ फेटाळली होती. उत्तरवादीच्या विरोधात कलम ४७ अंतर्गत आणखी एक आक्षेप नोंदवला आणि असा युक्तिवाद केला की हा हुकूमनामा अस्पष्ट आहे आणि त्याची अंमलबजावणी करण्यास असमर्थ आहे. दिनांक ३० सप्टेंबर १९९४ रोजी अंमलबजावणी करणाऱ्या न्यायालयाने ते फेटाळले. त्या विरोधात उत्तरवादीने उच्च न्यायालयात पुनरीक्षण याचिका दाखल केली. उच्च न्यायालयाने आक्षेपित आदेशाद्वारे दिनांक २१ जून १९९५ रोजी, सी. आर. क्र. १२५२/९४ मधील आदेशाद्वारे पुनरीक्षणास मंजूर केले कारण अपीलकर्त्याच्या अधिवक्त्यानी कोणतेही निर्देश नोंदवले नव्हते.

एकच प्रश्न आहे की : उत्तरवादीला अस्पष्टतेचा युक्तिवाद मांडण्याचा अधिकार आहे का? तडजोड केल्यानंतर आणि तडजोडीच्या आधारावर हुकूमनाम्याला सामोरे गेल्यावर आणि तडजोडीच्या आदेशाची अंमलबजावणी न करण्याचा युक्तिवाद उपस्थित करून, अयशस्वी झाल्यावर, त्याला अर्थापन्न प्राड:न्यायाने कलम ११ च्या VI व्या स्पष्टीकरणातील 'कदाचित' आणि 'पाहिजे' याने त्याला हुकूमनाम्याची अंमलबजावणी करण्याची इतर कोणतीही याचिका मांडण्यासाठी प्रतिबंधित केले आहे. त्यामुळे उच्च न्यायालयाने पुनरिक्षण मंजूर करून आणि अंमलबजावणीचा अर्ज रद्दबातल करण्यात स्पष्टपणे चूक केली.

त्यानुसार अपील मंजूर करण्यात येत आहे. उच्च न्यायालयाचा आदेश रद्दबातल करण्यात आला. अपीलकर्त्याला पोलिसांच्या मदतीने हुकूमनाम्याची अंमलबजावणी करण्याचे स्वातंत्र्य आहे. खर्च बसविण्यात आला नाही.

जी. एन.   अपील मंजूर करण्यात आली.

<u>अस्वीकरण</u>

"या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याचा/तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार नाही. तसेच, इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच

सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणीकरिता वैध मानला जाईल".